

Abraham Aabrahaminpoika Kykyri 1865-1910.

Abraham eli Aapi Kykyri asusti Kykyrillä Alitalossa viljellen maata. Hän oli myös taitava seppä, joka takoi kaikki talon tarvekalut itselle ja kyläläisille. Ehkä suvun perintönä hän oli saanut henkisiä voimavaroja. Verenseisottajana ja monien tautien lääkitsijänä Aapi oli tunnettu laajasti kotiseudullaan. Kerrotaan, että mielisairaitakin oli tuotu parannettavaksi ulkopitäjiä myöten. Luonnosta löysivät entisajan parantajat lääkkeitä erilaisiin tauteihin. Mielisairauksiin löytyi kasvit aika läheltä. Kalliojärven ja Mustanlampin maastoista löytyi pajattia ja rautaruohoa, jotka oikeisiin aineisiin sekoitettuna auttoivat tähän tautiin. Erkki Nissi kertoi tuoneensa Aapin leskelle, Selmalle, em. kasveja.

Maanviljelyssä Aapi käytti vapaaehtoisia apulaisia ja monet menivät talkoisiin, kun eivät uskaltaneet vastustaa suurta tietäjää. Mäkelän Juhon kerrotaan kerran vastustaneen, kun oli paljon omiakin töitä ja sanoneen, että vaikka takapuoleen tulee rupia niinko kuusenparkkia, niin minä en mene talkoisiin.

Kerran Kykyrille oli tullut outo kulkumies ja kun ei tuntenut talon isäntää, otti pois lähtiessään Aapin koirannahkakintaat takan reunalta luvatta mukaansa. Talon väki oli huomannut jonkun ajan kuluttua varkauden, mutta Aapi oli ollut hyvin rauhallinen ja jotain mumissut, että se mies ei kauan pidä niitä kintaita. Niinhän siinä oli käynyt, että seuraavana päivänä mies oli tullut hiestä märkänä ja vapisten tuomaan niitä kintaita. Oli pyytänyt anteeksi tekoaan sanoen Aapille, ettei ollut tietänyt keneltä varasti.

Ennen lehmät olivat metsälaitumilla kaiket kesät ja yleensä ne tulivat illan tullen Jatkonevan syrjään veräjälle, mutta syksymmällä lehmät menivät joskus sienien perässä kauemmaksi eivätkä tulleet aikanaan lypsettäviksi. Aapi oli kuuluisa saamaan lehmät kotiin. Kun hän sai tiedon ja sanoi sopivat sanat, niin kohta lehmät tulivat veräjälle. Kerran tuli Kykyrin tupaan mies Jolkasta. Väki oli juuri syömässä ja Aapi oli sanonut miehelle, että tule syömään, teidän lehmätkin nyt syö. Sen takia mies oli tullutkin, että saisi apua lehmien syömättömyyteen. Mies ihmetteli Aapin tietoa, kun ei ollut vielä ehtinyt puhua asiaansa. Aapi oli vielä sanonut, että kun menet kotiin, niin mene suoraan navettaan ja tapa se pieni itikka, joka on siinä keskilattialla. Mies kertoi tehneensä Aapin neuvon mukaan. Lattialla oli ollut pieni karjapiukka ja sen tapettuaan mies sai olla varma, kuten Aapi oli vakuuttanut, että lehmät syövät naapurin taiasta huolimatta.

Kerran oli oltu Leukussa nevaniitulla. Heinäluovot olivat kuivia ja ukkonen painoi päälle. Aapi haki juuri takkavitsan aineksia ojan varresta, kun hänelle oli "tullut käsky" lähteä heti kotia, sillä pitää seisottaa veri. Siellä olikin mies hakemassa apua sisäiseen verenvuotoon, ja apu oli tullut tällöinkin.

Aina ei tarvittu olla lähelläkään potilasta, kun apu tuli. Leukussa muu niittuväki ihmetteli sitä kun isännän piti niin äkkiä lähteä kesken heinien latoon korjaamisen. Kerran Alavetelissä oli sattunut tapaturma hirsikehikkoa veistettäessä. Mies oli kirveellä lyönyt jalkaansa eikä verenvuotoa saatu loppumaan. Sielläkin tiedettiin Aapin taidot ja laitettiin nopeajalkainen nuorimies kertomaan asiasta tietäjälle. Kun Aapi sai tiedon, hän vain katsoi viinapullon läpi ja luki loitsun. Kerrotaan potilaan verenvuodon lakanneen samalla hetkellä. Samoin eräs nainen meni sairaana apua hakemaan mukanaan pullo viinaa, kuten oli tapana viedä. Aapi oli mennyt kamariin, ja hetken siellä oltuaan tuli ja antoi lääkepullon naiselle, joka lähti tyytyväisenä matkoihinsa. Naisen lähdettyä Selma, Aapin vaimo, vähän moittien sanoi, että miten sinä voit lääkettä tehdä ja antaa kun et edes kysynyt, mikä potilasta vaivaa. Aapi puolustautui sanomalla, ettei siitä maha olla mitään vahinkoakaan, kun se oli melkein puhdasta vettä.

Metsästäjänä hän oli taitava, turkiseläimet olivat hänen erikoisena kohteenaan, onhan kirjoituksen lopussa runo hänen erikoisesta saaliistaan. Pyyntiraudat hän takoi itse. Myöhemmin huutokauppaluettelon mukaan niitä oli useita kymmeniä, ja ne levisivät ympäri pitäjää. Suurin osa kuitenkin jäi sukulaistaloon Jooseppi Porkolalle, josta raudat myöhemmin tulivat meille erämuseon kokoelmiin. Suusta ladattavan kiväärin hän teetti Honkimaan sepällä. Pyssyn Aapi maksoi sopimuksen mukaan kangaspellon rukiilla. Kuinka paljon rukiita piti antaa pyssystä, se olisi mielenkiintoista jälkipolvien tietää. Tarkka pyssy oli ollut. Kun seppä Honkimaa oli saanut pyssyn valmiiksi, hän oli käynyt tekemässä pajahiilellä pilkan riihen seinään. Kun sitten laukaisi sopivalta matkalta, totesi vain, että näkyy käyvän, kun noki pölähti.

Aapin aikana tilalle rakennettiin kylmämeijeri, joka toimi Isojoen osakemeijerinä. Siinä oli hyvät tilat kermalaareille ja hevoskierto kirnuille, voihuone ja jäävarasto olivat rakennuksen yhteydessä. Tämä oli tietävästi Kykyrin ensimmäinen tuotantolaitos, joka antoi työtä ja toimeentuloa monille kylän asukkaista.

Aapin isäkin oli Aabraham. Hänen isäntänä ollessaan v.1870 paloi vanha Kykyri. Abrahamin tietäjäominaisuuksista kertoo maininta mustanraamatun palamisesta tulipalon yhteydessä. Aapi nuorempi sairastui suhteellisen nuorena ja kuoli Lekkerinmäen torpassa 45-vuotiaana.

Alla pyyntitarina Kykyriltä 1800-luvun lopulta.

Kylläpä on Kykyri ylösmerkitty metsämies, parahimpia näillä paikoin, mitä käypi Käläviällä. Takoo hän niin taitavasti suuria suden rautoja, ketuille myös kelvollisia. Raudat on hampaille hakattu, ettei ilves irti pääsis, karjanmaita kahtomahan, vasikoita vahtaamahan, lampahia lahtaamahan. Ähäskutti kuinkas kävi, jopas jouduit kynsistäsi Kykyrimme pyydyksiin, parahisiin rautoihimme. Matti karahkan karsi, seksmanni seiphään teroitti, löivät petoa ohtaluuhun, ilves irvisti ilikiästi, karjui kuin katala, Matti heitti pedon olkapäälle toivat lempoa Leukusta, heittivät pedon permannolle, tytöt tuosta tykkäsivät, muori vähän mutisi, pojat porstuaan potkaisivat.

Kykyrin vanhojen miesten puheita muistellen 18.02.06. Matti Toivonen